

PARAGRAPH

de vorbă cu

HUSSAIN CURRIMBHOY

director artistic al Festivalului Sheffield Doc/Fest
cel mai mare festival de profil din Anglia,
membru al juriului AFF 2013

Bucuriile și responsabilitățile unui programator de festival

În Perth, pe vremea studenției, ați început să regizați filme, dar ulterior ați trecut la selecția de filme pentru festivaluri. Care a fost motivul din spatele acestei decizii?

Să vă spun sincer, la început am vrut să fiu jurnalist, dar apoi am descoperit că de fapt ce îmi doream era să fac filme. Așa că m-am înscris la facultatea de film și am și avut câteva încercări. Apoi am urmat cursurile de master și am mai făcut alte câteva filme, și apoi altele. Acum, încă mai realizez scurt-metraje, dar doar pentru mine. Iar chestiunea cu selecția a apărut pentru că mă uitam la foarte multe filme, deoarece îmi place enorm să văd cum oamenii exprimă diverse lucruri cu ajutorul imaginilor peste tot în lume, nu doar în America, ci în fiecare colțisor al Pământului. Iar tot ce vedeam eu era același lucru cu ceea ce vedeam tot restul lumii, așa că mi-am pus întrebarea: „Ce e nou? Ce altceva mai există? Cine este noul Welles?” Asta se întâmpla în Australia, prin 2001, pe vremea când nu aveai acces online la filme. Era dificil să vezi filme noi, filme diferite, drept care, într-o bună zi, am început să lucrez ca voluntar la un festival de film și m-am îndrăgostit de treaba asta. Oamenii care vorbesc tot timpul numai despre film, care lucrează numai în film. Era pentru o mine o șansă de a vedea filme care nu mai fuseseră văzute până atunci și de a judeca singur dacă sunt bune sau nu. Și a fost foarte satisfăcător să descopăr lucruri de unul singur sau să ajut pe alții în lucrul la filmul lor. Iar de acolo am ajuns cumva să am contact cu munca de selecționar, ajungând să mă ocup din ce în ce mai mult de asta. Am fost la festivalul de la Melbourne, la cel de la Adelaide, iar timp de doi ani am organizat propriul meu festival de scurt-metraj. Nu am abandonat această idee, în continuare îmi doresc să fac filme, dar e și un mod de a-mi câștiga pâinea - am crezut că va fi temporar; între timp a devenit permanent.

Spuneți că v-ați implicat în mai multe festivaluri. De ce v-ați oprit la Sheffield?

Păi, după cum bine știți, job-urile de selecționar sunt puține și apar la intervale temporale relativ lungi. Atunci când îți se oferă un post, faci tot ce poți. Am cunoscut-o la Adelaide pe directoarea festivalului, care m-a invitat să îi fiu asistent principalului selecționar de la Sheffield. Așa că m-am hotărât să mă mut acolo pentru patru luni, doar pentru acele patru luni...

Da, așa începe...

Exact, așa începe întotdeauna. Apoi selecționarul principal a plecat, iar eu am rămas. Nu fusesem atât de mult de a face cu filmul documentar. Văzusem multe documentare, dar nu lucrasem niciodată în acest domeniu și mi-a plăcut la nebunie. Toți cei care se ocupă de documentare vor să provoace o schimbare, oricât de mică, în lume și încearcă să împărtășească ceva cu lumea, ceva de care ei sunt îndrăgostiți. Tipul ăsta de energie de festival m-a prins foarte tare, așa că am rămas și deja au trecut șase ani de când mă ocup cu selecția acolo.

Sheffield e un oraș micuț, iar oamenii de acolo sunt foarte diferiți, sunt foarte cool. Nu îi interesează să vadă ce e în mass-media, nu îi interesează ceva ce e evident, ci vor să privească lucrurile în profunzime. E

un loc în care se gândește atât de independent, e locul perfect unde să faci un festival. E mic, nu foarte costisitor, are foarte mulți studenți, deci are o atmosferă foarte plăcută, așa că am rămas. Nu eu am ales locul, el m-a ales pe mine. [râde]

Ați putea să ne descrieți cum funcționează un proces de selecție? Care sunt regulile și criteriile dumneavoastră?

Este o responsabilitate mare și de multe ori stai și de întrebă: „Serios? Îmi dai mie asta? Îmi încredințezi mie filmul tău? Ești sigur?” Unele festivaluri nu fac decât să arate tot ce e mai bun din alte festivaluri, cele mai bune filme ale anului, facem și câte un pic din asta - filme pe care le văd eu la alte festivaluri, mă duc la câteva în fiecare an. Iar pe cele care sunt într-adevăr foarte bune, pe cele care reușesc să strângă un public, sau chiar fac săli pline, pe cele care au potențial de a plăcea în același

timp unui public larg și celor din industrie (distribuitori, selecționeri, posturi de televiziune), care se arată interesați să cumpere filmul pentru a fi difuzat la TV, perfect, le iau! Iar restul de filme sunt trimise de către realizatori pentru a participa la competiție și primim în jur de 2000 de filme pe an, adică 2000 prin poștă. Totuși, acum sunt pe Vimeo, ceea ce ne ușurează munca. Și împreună cu echipa mea trebuie să ne uităm la toate filmele, drept care le împărțim între noi: de exemplu, dacă îi dau cuiva 20-30 de filme de văzut, o să se întoarcă la mine cu vreo 2-3 care să-i fi plăcut. Le separă în categorii, de muzică, de artă, LGBT, sport și așa mai departe. Atâta timp cât filmul e suficient de bun, noi îi dăm viață în cadrul festivalului. Și le mai dăm realizatorilor o șansă - aceea de a cunoaște alți regizori, producători etc., și mi se pare foarte important ca festivalurile să facă treaba asta. Nu poți să prezinți doar hiturile. Sigur, e necesar, sunt filme bune. Dar e de asemenea de datoria ta să susții industria și să arăți și filme noi, iar noi cu asta ne ocupăm. Prin urmare, ce fac eu este să încerc să le împac pe toate. Busola mea personală când vine vorba de asta este că trebuie să fie o experiență cinematografică extraordinară, trebuie să fii captivat de povești și să existe un traseu emoțional. Dacă sunt numai talking heads (interviuri statice), poate să fie destul de anost, deși unele dintre cele mai bune filme au fost de tipul ăsta. De asemenea, ne place și să prezentăm filme care sunt un pic anti-sistem, un pic anti-establishment. Anul trecut am deschis cu „Pussy Riot” (2013, r: Mike Lerner, Maxim Pozdorovkin), care e un amestec ideal de muzică, anti-establishment și demersul de a susține femeile în film. Selectez 80 de lungmetraje și 25 de scurt-metraje în fiecare an, iar restul sunt respinse, ceea ce de multe ori e greu, deoarece de multe ori e vorba despre niște filme foarte bune, dar pe care pur și simplu nu poți să le arăți. O preocupare nouă pentru noi o reprezintă filmele interactive cross-media. Ele funcționează în felul următor: dacă un cineast vrea să spună o poveste, dar aceasta poate fi exprimată cel mai bine interactiv, oamenii pot intra pe un site, unde există un pic din material și îl utilizează cum cred ei de cuviință; poți să faci filmul așa cum vrei tu, poți să îl faci de o jumătate de oră sau de două ore, depinde de tine. E foarte interesant atunci când interactivitatea devine parte din poveste. Facem chestia asta pe monitoarele calculatoarelor din locațiile festivalului.

(continuare în pagina 2)

Bucuriile și responsabilitățile unui programator de festival

(urmare din pagina 1)

Faptul că un selecționar anagajat politic are puterea de a alege dintre sute de filme îi oferă acestuia un prilej mai important de a transmite un anumit mesaj, decât i s-ar oferi unui regizor care nu are la dispoziție decât un singur film?

Bună întrebare! Da. Anul trecut, am arătat un film cu Justin Bieber, care a înregistrat cele mai mari încasări făcute vreodată de un film documentar în Statele Unite, peste 30 de milioane de dolari, ceea ce e enorm. Și am considerat că ar trebui să-l arătăm, dacă face atât de mulți bani. Era în 3D și era un film bine făcut, iar puștiul e talentat, nu-mi place muzica lui, dar cred că e un baterist și un cântăreț talentat. Prin urmare l-am arătat, iar oamenii au avut niște reacții de genul „De ce ați făcut asta? Ce a fost în capul vostru?” Dar aici nu e vorba despre ce îmi doresc eu, ci despre ce cred eu că o să aibă succes la public. Sigur, e posibil să selectezi doar ce îți place ție, dar asta se întâmplă numai dacă ești nou în această meserie și ești plătit de guvern să te ocupi de asta, deoarece un selecționar bun va fi conștient de faptul că trebuie să găsească un echilibru. Acum doi ani, a apărut un documentar de dreapta, „Obama 2016“, de altfel o raritate, deoarece dreapta politică nu prea face uz de metodele astea, care s-a bucurat de foarte multă atenție. Așa că m-am decis să îl arăt, în ciuda faptului că mi s-a părut extrem de părtinitor și cu o perspectivă unilaterală asupra situației. Dacă există astfel de dezbatere, atunci ar trebui să le găzduim și noi în cadrul festivalului. Tipul nici măcar nu mi-a răspuns la mail-uri. Adică tu ești dispus să dai cuvântul

ambelor părți, dar ei nu îți acceptă invitația pentru că ești un pion al stângii. Cred că există riscul ca un anumit mesaj să pară unilateral și să se piardă dacă nu e spus foarte bine. Dacă vrei să transmiți un mesaj, dacă filmul tău nu e decât o diatribă politică, atunci festivalurile n-o să te răsfețe prea tare. Dar ai dreptate, da, este într-adevăr un pericol, dar pentru un festival și un selecționar bun, nu reprezintă un pericol foarte mare. Dar suntem tot timpul conștienți de asta, suntem conștienți de faptul că ar putea părea că susținem un singur punct de vedere. Iar filmele bune arată ambele perspective. Sigur, întotdeauna vor tinde înspre o singură direcție, dar măcar prezintă dezbateră. Și asta e ceea ce vrem să vedem la festivalul nostru, genul ăsta de dezbateră.

Atât selecționerii, cât și membrii juriului se ocupă cu mai mult sau mai puțin aceeași activitate, care credeți că sunt diferențele dintre aceste două poziții?

Principala diferență e că eu, în calitate de selecționar, primesc filmul tău, să zicem, și dacă-mi place, stop-joc, ai câștigat, filmul tău va fi proiectat. Dar ca membru al juriului, nu ajunge să îmi placă mie un film, trebuie să conving pe toți ceilalți colegi ai mei. Am fost la destule jurii la viața mea și pot să-ți spun că, uneori, călătoria asta care e viața ta e foarte diferită de experiențele celorlalți. Deseori, alții nu văd ce vezi tu într-un film, așa că trebuie să te zbați mult să te faci auzit, să-i faci pe ceilalți să înțeleagă că filmul ascunde mai multe decât cred ei. Discuțiile de acest fel, care se poartă deseori între doi membri ai unui juriu, sunt foarte stimulante. Riscul e ca unul să fie înnebunit după film, iar celuilalt să

nu-i fi plăcut deloc. De obicei, cel care adoptă poziția de mijloc are întotdeauna de câștigat. Așa că riscul e ca, uneori, filmele mediocre să primească premii. E ca la X Factor, locul al doilea poate fi mai bun decât locul întâi. Și poate fi un joc politic sau unul psihologic, în timp ce, atunci când faci selecția unui festival, nu depinzi de absolut nimeni.

Care este relația dumneavoastră cu AFF?

Un reprezentant al festivalului a venit la Sheffield în 2008 sau 2009 și am început să vorbim, pentru că iubesc filmele românești de ficțiune, și știam că în România se întâmplă ceva special în cinematografie. Mi-aș fi dorit foarte tare să pot veni, dar Sheffield Doc/Fest avea loc în noiembrie și Festivalul de Film Astra este în octombrie, deci nu era posibil pe atunci. Dar apoi am mutat festivalul în luna iunie și această perioadă a devenit una liniștită pentru mine, așa că am insistat să vin cu orice preț. „Vrei să faci parte din juriu?“, m-au întrebat, și am răspuns imediat: „Cu dragă inimă!“, „Poți face parte din două jurii?“ „Cum să nu!“ Nu am mai fost aici și cred că unul din lucrurile importante pe care trebuie să le facă un programator, și care nu se face îndeajuns, este să meargă în locuri în care nu a mai fost, să afle ce se mai întâmplă, să dea sfaturi regizorilor. Mă duc în locuri precum Tunisia sau Taiwan și vorbesc cu oamenii, pentru că nu ar veni la Sheffield decât dacă le spune cineva să vină și să-și aducă filmele. Sunt aici ca să duc vestea, să ascult ce au oamenii de zis, să află care e atitudinea lor față de documentare, dar mai ales să văd filme bune!

Interviu realizat de Mihai Kolcsár

ASTRA FILM FEST în imagini

Am hotărât. Mergem la toate!

Astra Film, festivalul de care te îndrăgostești

Festivalul Astra Film, un eveniment cu mulți cai putere

Retrospectiva Astra Film Festival în imagini

Structura festivalului a început să se dezvolte: au fost adăugate secțiuni speciale, expoziții de fotografie, workshopuri și multe altele. Anul 2000 este primul an în care filmele au început să fie proiectate la Casa de Cultură a Sindicatelor și este de remarcat secțiunea specială dedicată romilor. Aceasta a fost prezentată de Michael Stewart, realizator de filme documentare, profesor și doctor în antropologie socială, în timp ce regizorul David MacDougall a fost protagonistul al secțiunii „Portret“ din acest an.

În anul 2002, festivalul primește în cadrul Galei Societății Civile premiul de excelență pentru cel mai bun proiect cultural din România. Acest an este marcat și de prezența la festival a lui Joel Kaplan, consilierul lui George Bush, președintele SUA.

Activitatea renumitului regizorul antropolog John Marshall a fost omagiată la Astra Film Festival 2004 prin vizionări ale filmelor sale, urmate de sesiuni de discuții cu publicul. Tot 2004 este și anul premierei documentarului „Blestemul ari-cului“ al regizorului Dumitru Budrala, directorul Astra Film Festival.

2000. Ansamblu de romi pe scena festivalului

2000. Ion Caramitru

5 detalii mari despre Astra Film Junior

În fiecare dimineață de Astra Film Festival, Casa de Cultură se umple de

energia și bucuria emanată de zecile de copii care vin să urmărească docu-

► “Programul pentru copii mi s-a părut interesant, dar și foarte succint: copiii nu au răbdare să stea foarte mult pe scaun să urmărească un film, deci a fost bine că a durat maxim o oră, organizat captivant, cu teme interesante și totodată uzuale pentru copii. Au urmărit un film despre cum se produc zmeele și creațiile origami, aptitudini care le dezvoltă îndemânarea, apoi a fost un filmuleț despre un băiat care învață să danseze pentru aniversarea de 10 ani. Am învățat apoi cum se fabrică o bicicletă pliabilă și care e utilitatea ei. În încheiere, copiii au fost foarte captivați de un film de desene animate despre Lego. Băiatul meu este în clasa întâi, au fost și anul trecut la festival, cu școala, era atunci în clasa pregătitoare, și să știți că foarte interesantă a fost și ediția de anul trecut, care a avut ca temă apa! Este foarte bine că există aceste proiecții pentru

copii, că festivalul are o tematică specială pentru copii, că îi îndrumă, că îi orientează oarecum spre cinematografie, pentru că ei nu știu să meargă la cinema, totul este acum pe tablete sau pe calculator, este vorba despre socializare, despre cunoaștere...” (*Iulia, mama unui băiat de 7 ani jumătate*)

► “Cel mai mult mi-au plăcut filmul despre Lego și cel despre bicicletă. Am învățat cum se fac bicicletele. Am mai fost la cinema, am văzut un film cu animale, dar cel pe care l-am văzut azi mi-a plăcut mult mai mult!” (*Andrei, 7 ani și jumătate*)

► “Mie mi s-au părut foarte frumoase Lego City și filmul despre biciclete, mi-a plăcut cum se plia bicicleta aceea, cum se făcea așa mică! Mi-aș dori și eu așa o bicicletă, doar că nu îmi încapă într-un ghiozdan, va trebui să o pun într-o valiză...” (*Cristi, 7 ani*)

mentarele dedicate lor. Tema festivalului de anul acesta este jocul.

Pentru elevii de școală primară și pentru elevii de gimnaziu, vor fi prezentate trei seriale de succes. „Time for fun!” este un film documentar care prezintă felul în care copiii din lumea întreagă se joacă și își petrec timpul liber. „Let's dance!” ne propune o extraordinară călătorie în cele patru colțuri ale Pământului, ghidați de copiii de acolo, pentru a ne prezenta frumusețea dansului lor tradițional. De asemenea, episoade ale binecunoscutului serial „How it's made?” , care conține și subiecte legate de joc, vor putea fi vizionate la ASTRA FILM JUNIOR 2013.

Elevii de liceu pot urmări și filmul „Facebook Follies”. Documentarul atrage atenția asupra consecințelor neașteptate pe care dezvăluirea informațiilor personale în rețelele de socializare ar putea să o aibă. O altă surpriză este proiecția celor 10 filme rezultate din prima ediție „48 for teens”, competiția de filme de scurtmetraj realizate de elevii câtorva licee din Sibiu.

Corina David

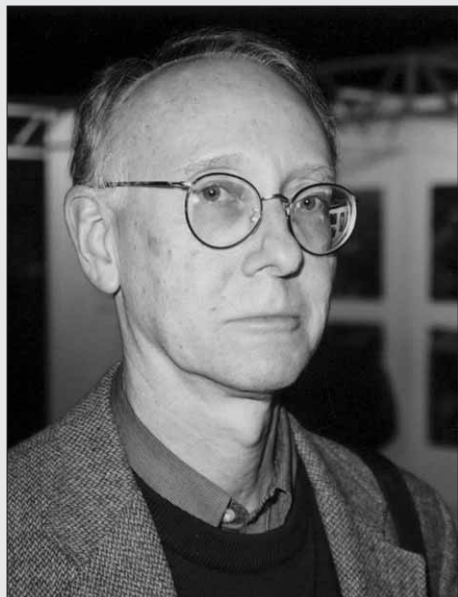
► Anul acesta, festivalul de film documentar dedicat copiilor și adolescenților împlinește cinci ani.

► În 2012, Astra Film Junior a fost laureat al Galei Societății Civile la secțiunea Educație, Învățământ, Cercetare. De atunci, a călătorit în peste 20 de localități din țară și a bucurat zeci de mii de participanți.

► Începând cu ediția de anul acesta, Ministerul Educației Naționale s-a alăturat festivalului ca partener.

► „Cum se fabrică” este un serial de televiziune de 130 de episoade a câte 24 de minute. Fiecare episod prezintă fabricarea a câte 4 produse. Anul acesta vor fi explicate, printre altele: cofrajele de ouă, jocurile video, aeroglisoarele, bicicletele pliabile, bilele de sticlă, mingile de fotbal și elicele de avioane.

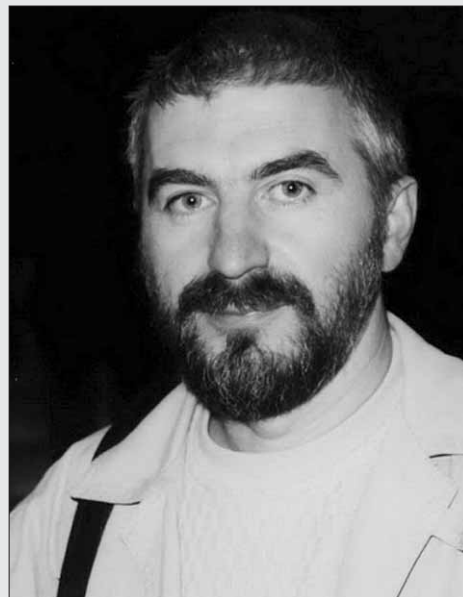
► Podoria, dansul pe care trebuie să-l execute eroul din filmul „Hai să dansăm”, constă în balansarea pe cap a cât mai multor pahare!

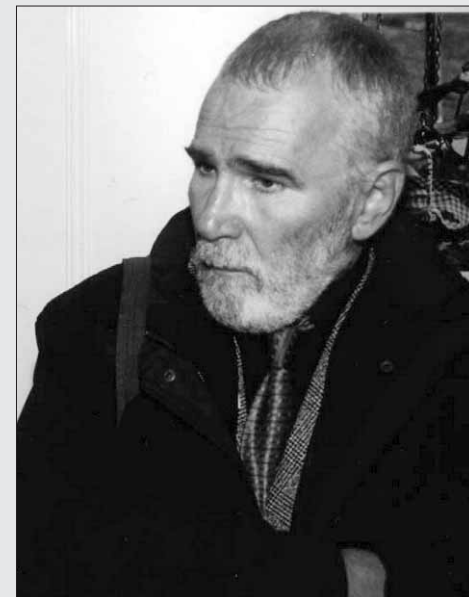
2000. David MacDougall

2000. Cristian Nițulescu

2002. Dragoslav Ilici

2002. Dumitru Olărescu

Q&A

POVESTEA LINGURII, povestea unei comunități

În continuarea efortului organizatorilor de a pune în discuție barierele de tot felul, dar mai ales etnice sau rasiale, în cea de-a doua zi de AFF s-a proiectat filmul „Povestea lingurii“, care ilustrează povestea unei comunități de romi, printre ultimii care mai practică meșteșugul manufacturării de linguri de lemn. Filmul este, de fapt, o sinecdocă, deoarece viața acelor lingurari (rudari) oferă o imagine reprezentativă pentru întreaga comunitate romă din țară.

După film, am avut plăcerea de a-l avea pe regizorul Nicolae Adrian Furtună în sală, care ne-a relatat câte ceva din experiența sa de cineast și a răspuns la întrebările spectatorilor. Documentaristul român se ocupă de un centru de cercetări culturale și sociale dedicat în mod special culturii romilor, „Romane Rodimata“, și a mai realizat un film documentar despre deportarea

romilor în Transnistria („De ce nu plâng... Holocaustul romilor și povestea lor adevărată“, 2010).

Filmul de față este un documentar etnografic, dar regizorul menționează că în unele aspecte se distanțează față de acest gen. De cele mai multe ori, la un documentar etnografic se filmează câteva luni, poate chiar și un an, pe când în producerea acestui film s-a petrecut mult mai puțin timp pe teren. Acesta e motivul pentru care regizorul a ales să arate în film ora și data filmărilor, pentru a ajuta publicul să înțeleagă cât a durat procesul care a dus echipa prin Sibiu, Alba sau Bârlad. O foarte bună pre-documentare i-a ajutat pe realizatori să extragă eficient imaginile și momentele de care aveau nevoie.

Întrebat de relația sa cu personajele din film, regizorul își amintește de o imagine din film care are loc în satul Jina, în care este asediat de un grup de copii, chiar dacă ajunsese în sat abia de jumătate de oră. Relația sa cu cei din fața camerei a fost una profundă, personajele fiind cele care dictează ceea ce intră și ce nu intră în film.

Următorul proiect al regizorului își are rădăcinile în primul său film, în producția căruia a aflat despre peste un mit recurent prezentat de supraviețuitorii din Transnistria, Mitul bărcilor de carton. Victimele povestesc despre cum unii romi erau puși în bărci de carton și lăsați să plutească în derivă pe apele Bugului. Cercetări despre Holocaust arată că aceste acte își aveau originea în recreerea scufundării vaporului Struma, care a avut loc în februarie 1842.

Publicul rămas la Q&A nu a ezitat să invoce emoția pe care filmul a provocat-o, un tânăr comentând că, deși el locuiește în județul Alba, unde au avut

loc filmările, acum a văzut o față a satelor din județ pe care nu o știa. Un alt tânăr emoționat a vrut să amintească celor prezenți în sală că în piața din Sibiu sunt câteva femei care vând astfel de linguri, și că membrii publicului ar trebui să sprijine această comunitate, sau chiar organizatorii festivalului ar putea oferi un asemenea obiect invitaților, ca amintire din Sibiu.

Regizorul a încheiat menționând că a pornit acest proiect cu dorința de a face un film despre identitate, despre identitatea rudarilor și despre modul în care ei se raportează la această meserie, una care nu a fost în trecut foarte bine văzută, motiv pentru care meșteșugul este pe cale de dispariție.

Mihai Kolcsár

2002. Dumitru Budrala și Robert Kaplan

2002. Momente din festival

2002. Voluntarii festivalului

Dilema spectatorului Astra Film Festival: atât de multe filme, atât de puțin timp!

A doua zi a festivalului a început în forță cu nu mai puțin de 28 filme din categorii precum „Central & Eastern Europe“, „Made in Romania“, „Student“ și, bineînțeles, foarte actualul „ECO-Cinematograff“. Și cum toți știm că singurul lucru mai bun decât un film este discuția de după, am stat de vorbă cu oamenii veniți la festival pentru a afla cum se văd lucrurile de cealaltă parte a barierei, din scaunul de spectator.

Atâta doar că, pentru a putea intra în vorbă cu ei, trebuie să îi prinzi, ceea ce se dovedește a fi o sarcină dificilă când ai de-a face cu împătimiți ai genului, veniți la un maraton ale celor mai bune documentare.

Primul pe care îl ochim este Cătălin, un student grăbit ieșit din Sala Marshall, într-o cursă contra-cronometru spre Sala Studio. „Nu, nu. E prima dată când vin la Astra. Abia ce am ajuns în Sibiu, acum câteva ore. Am văzut «Krasnaya Malanka». Mi s-a părut un film foarte instructiv, de la care simt că am avut foarte multe de învățat. Despre tradițiile noastre, ale românilor. De fapt, acesta este subiectul care mă interesează cel mai mult în documentare: istoria noastră, pentru că e foarte important ca noi, românii, să ne cunoaștem istoria.“ Dă din cap și fuge. Rămânem întrebându-ne dacă a prins începutului filmului următor...

Avem mai mult noroc cu Alex, un agent de vânzări aflat pe treptele Casei de Cultură. „Da... am fost la «Orizont»“ ne spune, trăgând repede din țigară. „Știam că urmează să văd un film fără cuvinte, însă mă așteptam la niște imagini mai spectaculoase. Cadrele sunt filmate prea artistic pentru gustul meu, nu m-au impresionat, și parcă lipsește acel ceva care face un film să fie un tot, nu o înșiruire de imagini.“ Îl întrebăm dacă a mai venit la Astra și dacă va reveni în zilele următoare: „E prima dată când particip la Astra Film Festival, asta pentru că m-am mutat acum un an la

Sibiu din București. Când stăteam acolo, știam de existența festivalului și mi-aș fi dorit să ajung și la alte ediții. Mi-am făcut deja programul de săptămâna asta în jurul festivalului, pentru că trebuie să recunosc că documentarul are ceva aparte, care mă atrage!“

Și Cristina, studentă la Facultatea de Jurnalistică din Sibiu, plănuiește să vină în fiecare zi de festival: „Mi-am propus să văd câte un film în fiecare zi, atunci când am o pauză între cursuri. Astăzi am văzut «Rio 2016» și m-a impresionat foarte tare. Toată lumea cred că își imaginează că o gimnastă muncește enorm, dar cred că foarte puțini își dau seama cu adevărat ce înseamnă de fapt această muncă. Mi se pare o lecție de ambiție filmul acesta, ceva de care nici măcar niște adulți nu pot să dea dovadă, darămite niște copile!“

Marian, cinefilul declarat, ne spune că vine la Astra de vreo 15 ani pentru că aici a văzut întotdeauna documentare foarte bune, subiecte foarte interesante și bine abordate. Curioși, îl întrebăm dacă a fost vreun film în acești 15 ani care l-a marcat în mod special: „Foarte multe. De exemplu, filmul lui John Marshall care a devenit clasic, cumva. Altfel, sunt multe, nu mai țin minte titlurile. Au fost și filme, însă, pe care le-am ratat, poate nu le-am înțeles eu.“ Anul acesta a remarcat „Google și creierul mondial“: „Foarte interesant! Mai ales că eu lucrez într-o librărie.“

Odată cu lăsarea serii, atmosfera începe să se încingă, între filmele la foc automat și concertele ce încep să răsune în foaierea Casei de Cultură. Și discuțiile încep să devină mai pătimașe, după cum era de așteptat.

Pe scările Casei de Cultură descoperim un grup mare de studenți la Antropologie veniți din Polonia special pentru festival. Miho, cel mai expansiv dintre ei, ne spune: „Știu că Astra era un festival antropologic,

și încă e, într-o anumită măsură. Teoretic, suntem aici tocmai din acest motiv“. Întrebăm dacă i-a plăcut ceva în mod special până acum, Miho ezită: „Filmul de azi, «Blestemul gazelor de șist». Cred că este unul important și mă bucur că este proiectat aici. Jumătate din film este despre Polonia și despre o situație care mă preocupă și pe mine, extragerea gazelor de șist. Discuția de după film a fost interesantă, mai ales că și în România, la Roșia Montană, se întâmplă ceva similar. Altfel, am mai văzut niște scurt-metraje ale studenților, care personal nu m-au atins. Am speranțe mari cu festivalul, sunt câteva filme pe care chiar vreau să le văd!“

Mai târziu, observăm 2 tineri vorbind și gesticulând cu asupra de măsură. Intrăm în vorbă cu ei și aflăm că sunt Teo, programator și Mihai, profesor de limba engleză. Bineînțeles, asta când nu sunt înverșunați critici amatori de film la Astra Film Festival.

T: „Suntem din Sibiu și venim în fiecare an“.

Mihai nu se mai poate abține și intră în conversație: „Astăzi am fost la «Combinatul», dar am ieșit din sală repede. Nu știu dacă a fost felul cum e filmat, mi s-a părut destul de ok, doar că noi deja am trecut prin experiența comunismului și nu ne-a plăcut tonul de nostalgie al filmului...“

T: „În fine, a fost un documentar bun, dar nu suntem noi în publicul-țintă“ spune Teo, vrând să încheie subiectul pe un ton pozitiv. „După aia am fost la «Blestemul gazelor de șist». Filmul e foarte bine făcut și e clar un subiect la modă. Știm de el, mai ales noi cei din Sibiu, după cum s-a văzut și din întrebările din sală de după film. Regizorul m-a făcut foarte curios când a spus că va filma în România săptămâna asta. Mă întreb unde și pentru ce proiect...“

Articol de Diana Vionea, Mihai Kolcsar și Loredana Ghidarcea

Interviu cu formația Buclum

Între răsete, muzică și relaxarea tipică de după concert, băieții au avut timp să ne împărtășească opiniile lor despre Astra Film Festival și documentare în general.

Sunteți pentru prima dată la Astra sau ați mai venit și în anii trecuți ca spectatori?

Mihai Balabaș: Pentru mine, nu, e a doua oară când vin. Am cântat și anul trecut, dar cu două formații. Oricum, timpul petrecut aici anul acesta și anul trecut mi-a făcut poftă să văd documentare, deși cred că prefer să le văd acasă.

Care sunt documentarele voastre preferate de rock sau muzică?

Mihai Balabaș: „This is Spinal Tap“. Sau „Pompeii“ de la Pink Floyd.

Gelu Baranga: Ultimul văzut e „Sound City“ și mi-a plăcut. Altfel, filmul anului e „Searching for Sugar Man“. A luat și Oscarul. Și a mai fost documentarul despre Anvil, trupa de metal care în anii '90 deschidea pentru Motley Crew. „Anvil! The Story of Anvil!“. Foarte bun. Și ar mai fi DVD-ul scos de Dead Can Dance anul ăsta, e perfect!

Dacă ar fi să faci cineva un documentar despre voi, ce titlu ar avea?

Mihai Balabaș: Dacă e gen Spinal Tap, ar fi „Zbucium“. Dacă e mai serios, poate s-ar numi „Mucium!“

Gelu Baranga: „The story of Mucium!“

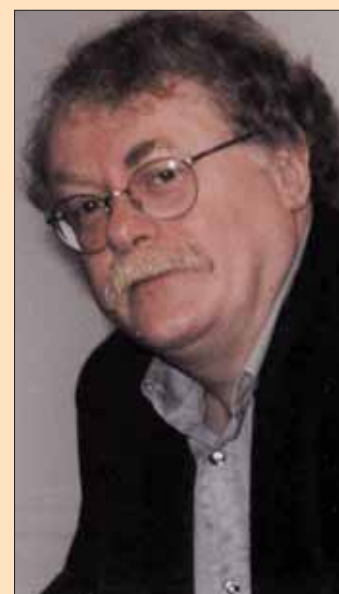
2002. Festivitatea de premiere

2002. Miroslav Nikolic

2002. Peter Crawford

2002. Philippe Lourdou

interviu

LECH KOWALSKI

regizorul documentarului
Drill Baby Drill

Documentarul ca luptă pentru adevăr

(continuare din numărul 2)

Filmul dumneavoastră se termină cu un ton optimist: uneori, omul de pe stradă poate avea sorți de izbândă. Pe de altă parte, ultimul cadru ne arată un burghiu în Pennsylvania, indicând într-

un fel viitorul comunităților poloneze cu care ați filmat...

Uite, există o adevărată problemă cu toate acestea, pentru că, din punctul meu de vedere, filmele mele trebuie să aibă un anumit sens al umorului, ceea

ce nu e întotdeauna evident. De asemenea, acel simț al umorului trebuie să conțină o notă de optimism, altminteri atunci faci un film care nu ajută pe nimeni. Dar finalul filmului nu e unul optimist, pentru că la sfârșit ne întoarcem în Pennsylvania și vedem ce se întâmplă acolo.

Simțiți deci că, prin filmele dumneavoastră, puteți provoca o schimbare?

Asta este o discuție clasică, poate cinema-ul schimba lucruri? Cred că unele tipuri de film pot ajuta oamenii să vrea să lupte pentru ceea ce este adevărul. Acum, dacă ele chiar schimbă ceva, asta este o cu totul altă discuție. Dar mai ales ele trebuie să dea oamenilor o dorință să lupte. Și nu mă refer la genul de luptă împotriva sistemului în sensul acela tradițional comunist, „hai să distrugem burghezia“, ci la dorința de a continua să

exiști într-un fel care te face să te gândești la ce sunt libertățile personale, și e bine să ai această dorință să nu cumperi cea mai nouă mașină sau haină, să te uiți la lucruri puțin altfel. Din punctul meu de vedere, dacă faci oamenii să se gândească la asta, participi la luptă!

Care credeți că este piesa de legătură dintre primele dumneavoastră filme, care au în prim plan scena underground din America, și filmele dumneavoastră mai recente?

Cred că toate filmele pe care le-am realizat au în centru aceeași temă, a evadării – oamenii încearcă să trăiască, să supraviețuiască și să facă tot felul de lucruri în afara sistemului, fie că e vorba despre sistemul cultural, ca de exemplu punk-ul (care vorbește foarte mult despre revolta împotriva muzicii corporate), sau o reacție împotriva anumitor evenimente care aveau loc în acele vremuri, ca de exemplu războiul din Vietnam. Sunt multe feluri în care poți să analizezi tot ce se întâmplă, iar eu am fost interesat de toate subiectele, chiar și de cele legate de sexualitate, dar în sens larg de acele subiecte legate de oameni care nu vor să se integreze în sistem. Este dificil să faci acum genul de cinematografie pe care îl fac eu, pentru că ceea ce s-a întâmplat cu documentarele este că sunt concentrate

2002. Expoziția AFF

2004.
Csilla Kato, David Marshall,
Dumitru Budrala, Adina Vârgatu

2004. Videobarul festivalului

asupra unor probleme pe care eu le consider obositoare și plictisitoare. Când sunt nevoit să vizionez astfel de filme, mă gândesc deseori că primesc o lecție, ceea ce e foarte bine uneori, dar alteori este foarte plictisitor. Oamenii sunt revoluționari, devin outsiders, și asta e ceea ce mă interesează pe mine.

În principiu, cum vă poziționați față de procedeele de a prelua anumite imagini sau secvențe din alte filme, cu scopul de a ilustra un punct de vedere radical diferit față de intenția inițială cu care au fost acestea folosite?

Sunt pentru deconstrucția a cât mai multe chestii, pentru că e ca și cum ai rescrie istoria. E foarte interesant să faci asta. Ce vreau să spun este că atunci când vine vorba de cinema, istoric vorbind, noii cinești veneau și copiau stiluri de cinema, în același timp adăugând elemente proprii. E ca mixajul în muzică, când te folosești de sunete pentru a obține ceva nou. Suntem în genul ăla de realitate. Ne reinventăm pe noi înșine împreună cu trecutul nostru colectiv și mi se pare destul de cool, sunt pentru până la capăt. Ce rezultă din asta mai târziu, nu pot să știu.

Juriul pentru secțiunea Eco Cinematograff a festivalului, în care participă filmul dumneavoastră, este format în întregime din elevi de liceu. Care e părerea dumneavoastră în legătură cu asta și de ce

Polonia și România: două țări, aceeași situație.

Lech Kowalski, de vorbă cu publicul AFF

Regizorul de origine poloneză Lech Kowalski a fost prezent în fața publicului după proiecția filmului său, „Blestemul gazelor de șist”, și a răspuns la câteva dintre întrebările spectatorilor. Astfel, am aflat că cineastul intenționează să filmeze și în unele zone din România. Întrebat despre acest subiect, acesta a ezitat să divulge destinația exactă care îl interesează, explicând că deocamdată se teme să nu i se creeze probleme legate de acest proiect. Regizorul a fost alături de fermierii polonezi din localitatea Żurawlowa timp de doi ani, filmând materialul pen-

considerați că organizatorii au făcut această alegere?

Mi se pare grozav, pentru că e o platformă pentru ca tinerii ăștia să devină critici, prin aceea că ei trebuie să ia o decizie în legătură cu ce consideră a fi un film bun. Tinerii au tendința să se raporteze la lucruri care sunt viscerale. Ceva ce nu trebuie să treacă prin filtrul

unor idei academice sau istorice sau care țin de evoluția cinemaului, chestii de genul ăsta. Deci ceea ce cred e că filmul trebuie să le spună lor ceva, ca o melodie pop, știi, care e cea mai reușită? Păi melodia asta mă face să vreau să dansez. E perfect în regulă să iei o decizie bazată pe lucruri de genul ăsta.

A consemnat Teodora Lascu

tru documentarul său. În această perioadă, susține că a avut numeroase tentative de a-i contacta atât pe reprezentanții Chevron, cât și pe cei ai altor corporații cu același profil, dar aceștia nu au fost deschiși dialogului, refuzând să dea interviuri sau declarații. Dl. Kowalski a fost întrebat dacă i s-a întâmplat pe parcursul filmărilor să fie amenințat sau bruscat de către angajații companiei sau de către autoritățile publice, mărturisind că evită să fie singur în momentul în care filmează cu aceștia și că a primit, într-adevăr, amenințări sau răspunsuri ostile chiar și de la poliție, de cele mai multe ori în Statele Unite. Cineastul este de părere că, în realitatea contemporană, lupta cu marile corporații este extrem de dificilă, deoarece acestea sunt protejate prin legi și amendamente guvernamentale care funcționează în detrimentul cetățenilor; ca și în cazul problemei de la Żurawlowa, corporațiile își obțin autorizațiile și permisiunile de la autoritățile publice prin proceduri birocratice, iar localnicii și cetățenii nu au niciun cuvânt. Lech Kowalski ne-a mai spus că îndemnul lui pentru astfel de comunități care nu sunt de acord cu exploatarea gazelor de șist, sau cu orice altă problemă de această natură, este să nu se lase descurajați de giganți ca Chevron și să se comporte precum partizanii, care, din convingere, reușesc adesea să opună rezistență unor forțe net superioare.

Teodora Lascu

PARAGRAFF

ZIARUL ASTRA FILM FESTIVAL SIBIU

Redactor-șef: Cătălin Olaru
Redactori: Corina David, Diana Voinea, Loredana Ghidarcea, Mihai Kolcsar, Teodora Lascu
Tehnoredactori: Nicu Ilie, Carmen Corbu

2004. Butoiul cu premiera Blestemul Ariciului

2004. John Marshall

2004. Andreai Iteanu

sibiu
international
documentary
film festival

14 - 20 OCTOBER 2013

www.astrafilm.ro

astra film
festival

20 years
1993 - 2013